

Økonomi : Forskere punkterer myten om dansk vækstkrise

I årevis er dansk økonomis udvikling blevet fremstillet som om, at 1990'ernes økonomiske politik har ført til produktivitetstab og lavvækst. Men det passer ikke, afslører ny forskning, der udfordrer hele vækstdebattens udgangspunkt

Af Marchen Neel Gjertsen

Regeringens Vækstforum arbejder på højtryk for at finde svar på »morgendagens udfordringer« i dansk økonomi.

Væksten er for lav, og Danmark er i årevis sattet bagud, lyder udgangspunktet, der har fået vækstdebatten op i gear. Selskabsskatten må derfor sænkes, konkurrenceevnen må op, og lønnen må ned, har løsningsforslagene lydt fra både politikere og interessenter.

Men nu peger ny forskning på, at præmissen for vækstdiskussionen er helt forkert.

I en analyse i National -økonomisk Tidsskrift afslører økonomiprofessorerne, Carl -Johan Dalgaard og Henrik Hansen fra Københavns Universitet, hvordan den danske produktivitetsvækst ikke er løjet nævneværdigt af mellem 70'erne og 2007. Med andre ord går det måske ikke så skidt i Danmark endda.

I 70'erne var det den internationale krise og ikke den hjemlige økonomiske politik, der udløste dykket, som økonomien aldrig rigtig er kommet sig over. Men Nyrop-regeringens politik i 90'erne repræsenterer ikke en speciel dårlig vækstperiode, konstaterer de to forskere efter at have studeret produktivitetsvæksten fra 1950'erne til 2007.

Nældens rod

Konklusionerne udfordrer blandt andre Økonomi- og Erhvervsministeriet, OECD og CEPOS, der tidligere har meldt ud, at produktivitetsvæksten har været faldende siden midten af 90'erne og frem. Og at det er bekymrende, at Danmark sakker bagud i forhold til andre OECD-lande hvad angår vækstraterne.

Debatten har derfor også kredset om nationale løsninger, fordi væksten i Danmark udlægges som et særligt grelt tilfælde.

»Når Vækstforum sidder og diskuterer, taler de om et nationalt problem, fordi de tager udgangspunkt i, at der er sket noget særligt i Danmark fra 90'erne og frem. Når vi siger, at problemet er sket i 70'erne, så er det et internationalt problem. OECD havde samlet set et slow down, men amerikanerne er så løbet fra hele Europa i 90'erne.

Derfor skal vi ikke kun tale om vækst i Danmark, vi skal tale om, hvad der foregår i hele Europa,« siger den ene af de to forfattere bag analysen, Henrik Hansen.

Det internationale aspekt er en helt anden tilgang til vækststudierne.

Hvis Vækstforum og andre aktører ikke ændrer udgangspunkt, kan de lede efter vækstløsninger længe - uden at finde dem - vurderer han.

»Vækstforum taler om klassiske ting; vi må have lønnen ned og øge vores konkurrenceevne.

Men det er alt for overfladisk, hvis man skal tænke vækst. Her er det afgørende, at vi forstår, at udviklingen er international,« siger han og tilføjer: »De har ikke fat om nældens rod, og det bliver svært at skelne mellem konjunkturløsninger og egentlige vækstløsninger.« Der er i stedet behov for en mere grundlæggende debat om, hvad Danmark skal leve af, så eksempelvis udviklingen af service-erhvervene får en central rolle, mener Henrik Hansen.

Klima om igen

Den hidtidige måde at anskue væksthistorikken på kan sammenlignes med debatten om klimaforandringer, forklarer den anden forsker, Carl -Johan Dalgaard .

Man kan godt udvælge en ekstremt varm vinter og sige, at »her ser vi konsekvenserne af klimaforandringerne«. Men man er nødt til at se på udviklingen over en længere årrække for at kunne konstatere, om det rent faktisk er tilfældet. Derfor nytter det ikke noget at lave et nedslag i 1995, som Økonomi- og Erhvervsministeriet har gjort, når udviklingen er startet langt tidligere, forklarer Dalgaard og tilføjer, at den opsigtsvækkende analyse ikke er »et kunststykke, men blot gedigent håndværk.« Dalgaard og Hansen påpeger også, at Danmark sammenlignet med andre OECD-lande slet ikke befinder sig i en så ringe situation, som det er blevet udlagt.

»Over perioden 1950 til 2007 har den danske vækst ikke været usædvanligt lav i et komparativt OECD-perspektiv.

Der er intet specielt uset eller urovækkende« ved udviklingen, lyder det i analysen.

I en OECD-sammenhæng vil lande, der indledningsvis var rigest, helt naturligt opleve en langsommere udvikling end fattigere lande, der har mere at indhente.

»Fordi Danmark allerede i 1950 var blandt de mere velstående OECD-lande, er det jo ikke overraskende, at vi vokser langsommere set over det lange stræk. Det betyder ikke, at vi klarer os dårligt sammenlignet med en række andre lande,« siger Carl -Johan Dalgaard , som medgiver, at væksten naturligvis altid kan blive bedre.

Debat

Økonomi- og Erhvervsministeriet offentliggjorde i sidste uge et notat, der svarer på kritikken. Her fastholder det, at »den

trendmæssige vækst i produktiviteten har været faldende siden midten af 1990'erne« og annoncerer, at det er uanset hvilket år i 90'erne, man tager udgangspunkt i.

»Siden midten af 1990'erne er afstanden til de rigeste OECD-lande vokset«, skriver de og mener ikke, det kan forklares ved, at nogle lande relativt set har indhentet andre.

»Hertil kommer, at DH (Daugaard og Hansen red.) grundlæggende ikke forholder sig til en række væsentlige forhold, der i perioden kan have påvirket udviklingen i produktiviteten, herunder konkurrence og innovation«, skriver ministeriet i et notat.

Det har desværre ikke været muligt, inden Informations deadline at få en uddybende kommentar fra Økonomiministeriet.

Men debatten slutter heller ikke her, bebuder Dalgaard og Hansen, der netop har sendt deres svar på svaret.

Under alle omstændigheder håber de, at Vækstforum og andre aktører vil tage bestik af pointerne.

MANG@INFORMATION.DK

Billedtekst: Danmark var allerede i 1950 blandt de mere velstående OECD-lande. Vi klarer os ikke dårligt sammenlignet med en række andre lande, og Nyrupregeringens politik i 90'erne repræsenterer ikke en speciel dårlig vækstperiode, påpeger to økonomiprofessorer. Her finansminister Mogens Lykketoft og økonomiminister Marianne Jelved, efter at 1998's finanslovsforlig er kommet i hus. FOTO: BJARKE ØRSTED/ SCANPIX

Titel

Stednavne

DANMARK

Emneord

ERHVERVSFREMME

Personer

Virksomheder

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informationsgenfindingsystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådgivningsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.